

Paról nòstri (2)

Quall d andèr a spiglièr int àl paról dal dialàtt l é par mé un bèl zuglén e ai é stè chi m à détt ed pruvèr un'ètra vòlta, sänper par ste gluriàus giurnèl. Pruvän pûr par dèr una spénta al dialàtt, anc s'ai é di sugèt ch'i méttèn fòra di librózz in dóvv int un dialàtt stièt cme l'âcua di macarón i an scrétt *Mastichèr* invèzi che *Biasèr*, *Lamp* invèzi che *Lòsna* o *Sluśnè* e purtròp vî ed ste pàs. Stâur qué i fan di dân al dialàtt parché i zûven ch'i avèssen da lèzer i cràdden che al dialàtt al séppa quall lé: ah, se sti autûr i andèssn al cinnema! Bän, pazénzia pûr, d'in dóvv prinziaggianna? Mo sé, dal'âcua.

L'Âcua l'é ón di quí pió preziús dal mânnd e, in bulgnais, ai né ed tant tîp e significhèt. Avän l'Âcua granda (*oceano o fiume Po*), l'Âcua ed curí (*acqua corrente*), i Bucalètt d'âcua (*bolle di pioggia*), l'Âcua dal quèrt (*la pendenza del tetto*), l'Âcua mnûda (*acquerugiola*), l'Âcua môrta (*acqua stagnante*). Pò a psän anc slarghères con l'Âcua ed vétta (*grappa*), l'Âcua cèra (*acqualina in bocca o imbarazzo gastrico*), as pôl Canbièr l'âcua al canarén (*urinare*) o anc Parair una mnérina ch'la péssa int l'âcua (*avere una voce flebile*) e Tirèr só l'âcua col panîr (*fare una cosa inutile*). Int i pruvèrbi am piès quall ch'al dîs Méi al vén féss che l'âcua cèra. Ecco, adès a l' dvänta d'òblig pinsèr a un èter quèl preziàus: al Vén. Acsé ai ò in mänt al Vén bastunè o cunzè (*vino adulterato*) e al Vén batzè (*annacquato*) ch'l é sänper méi stèri luntàn. E a stâg luntàn anc dal Vén ch'l à al stupâi (*con sapore di tappo*), dal Vén col spónt (*acetoso*), dal Vén ch'fila (*vino oleoso*). A n vói brîsa dscurdèrum ed quand as pruduśèva al vén in cà in canpâgna e in zitè; acsé dâpp avair Tirè al vén (*estratto dal tino*), mitând däl pasè d'âcua int al tinâz ai saltèva fòra al Mèz vén o Vén cén (*vinello*), e pò, a fòrza d'âcua azuntè, al Tarzanèl, al Šburgiòll, al Marlén (*bevande dal sapore sempre più debole di vino*). Un èter pruvèrbi ch'l um piès l é Al vén l é la tatta di vîc'. Sänper sänza mâi guidèr la màchina s'as bavv, as capèss Âcua o Vén, fèn adès avän bvó. E

magnèr? Ói, bâsta avairen, as pôl Magnèr a dâu ganâs o a Crepapanza (*a crepappelle*), Magnèr a grógggn (*senza posate*), A livadént (*con sospetto*), A stanfân o A óffa (*a scrocco*), A strazabisâca o col buvinèl (*in fretta, in piedi*). Un mî chèr amîg, e anc vòster, *Al magnarév i purtón dl infèren* (mangia molto e di tutto). Di quí da evitèr i én Magnères la pâja sâtta (*esaurire ogni sostanza*) e Magnèrs al fèggghet o i marón (*rodarsi di rabbia*). Dâpp ala guèra, un mócc' ed zänt i avèven i bdûc' int i cavî; acsé, con cla vójja ed šburdlèr ch'i an sänper i bulgnîs, quand a se vdèva ón gratères la tèsta ai saltèva spass fòra la frès Mo lâsa bän ch'i mâgnen! (cómme s'l avèss i bdûc' int la mazòca). Un pruvèrbi? Magnèr con una man sâul (*mangiare pane senza companatico*) l é un tréssst magnèr.

Magnèr, Âcua, Vén... tótt quí ch'i fan lavurèr la Bâcca, vaira? Alâura écco ch'ai arîva la bèla frès Azuntèr ed sò bâcca (*raccontare esagerando*); pò ai é la Bâcca dal fiómm (*la foce*), la Bâcca ed dâma (*pasticcino con mandorle*), la Bâcca da fûg (*pezzo d'artiglieria*). As pôl anc Èser ed bâcca lèrga (*sparlare facilmente*), Fèr bâcca da rédder (*accennare un sorriso*), Fèri la bâcca (*abituarsi a qualcosa*), Tgnîr la bâcca in pîga (*parlare senza scomporsi*) e An vaddri brîsa dal nès ala bâcca (*avere la vista corta o essere ottusi*).

Mo adès ai ò pròpi pòra d'avair bèle rátt i sunâi e a n vrèv brîsa che dla Taraghéggna as géss As lîga la bâcca ai sâc, mo brîsa ai tèsta de câz (*impossibile far tacere gli stupidi*). Acsé a n cardèdi mégga mâi ch'a n i dâga brîsa un tâi...

Arvâddres!

La Taraghéggna

La paròla ai quí

I quí vîc' i an una sò atratîva, una sò stòria. Däl coleziàn ed figurén conservè in tanti cà, ai é pr infèn di muséi apòsta par làur. Un mî amîg l in à un sparvèrs, sistemè sâura trî scafèl, e int la lôza in cà sò sâura trî scafèl lèrg: quand al m i à mustrè a m sän incantè a guardèri, a pinsèva che se ognón al psèss cuntèr la sò stòria, as

cultèri, al srévv stè divartänt. Pr esänpi, la lumîra a petròli, col bósst in ceràmica e al dscârg dal fómme ed vaider, col rièlz ed brännz fûs, al sît d'unâur stramèz a dû cavdón con la bòcia d'utân, la pèr na dâma antîga e supèrba con àl sâu guèrdi dal còrp. Al pèr ch'la dègga:

- *Guardèm, a sän la pió inpurtanta qué. Ai ò fât lómme par una vétta a una famajja récca e nòbil, ai ò tgnó drî a tótta la sò esistänza e cgnusó i sù segrèt, am é avanzè int la panza un quèlc švanzói ed nobiltè. Aréssi da inchinèruv al mî cuspèt, vuèter a sî sâul di proletèri, servitûr, quí urdinèri.*

Al masnén, lé atâis, al prèvv arspännder:

- *Mo csa dîsla sti-qué? Tótt nuèter a sän stè óttit al òmen. Mé ai ò masnè di quintèl ed cafà, dl ôrz, dal furmintân pr i pipièn! Adès qué in mässtra a m sént vív.*

- *Anca mé – ai arspännd una cûgma – ai ò dè al mî contribút. L'arzdâura la m rinpèva la panza ed cafà e âcua, pò sâura al brès l'armisdèva, l'armisdèva e ala fèn la l sarvèva. Acsé a sän stè óttit anca mé.*

Un tirabusân, int un cantân al dîs la sò:

- *I švanzói ed nobiltè int la tó panza i pózzen ed petròli st mänter che mé a purtèva l'algrî in tanti ucašiàn.*

Int al secânnd scafèl una lumîra vècia l'ascâulta incòsa pò la dîs :

- *Mé a lavurèva sänper ala sîra e ala nòt, ai ò véssst a nâser tant vidlén, ninazén e pr infèn di pulidrén e ai èra bôna ed fèr lûs quand la sarvèva.*

Una clesídra, fòrsi zentenèria, con nacgnusänza prufânnda dla vétta di òmen e di quí la sèlta sò:

- *Inción ed nuèter ormâi al pôl sarvîr ai òmen o a cäl dòn - la dîs - mo al fât che i s ténnen qué in bèla mässtra tótt insämm, al vól dîr che nuèter a sän un valâur da tgnîr d'acât, da studièr. Atravèrs nuèter i ricostruèssen al sò pasè, la sò stòria. La lumîra - snob - ch'ai é lé in vatta l'é sâul una sègma inóttit, prezis a zèrt umàn.*

Un dé al mî amîg l arivé int la lôza

con una cappa vénta mé a n sò in che cãursa a pí zincuanta ân prémma. Al la mité int al sít d unâur e la lumîra - snob - la finé int al scafèl bâs, atais a un urinèri ed ceràmica ed Fajänza, bèl, tòtt decoré.

Mo l'êra pûr sänper un urinèri.

Elio Manini

I usvéi d una vólta

“Và vî, cínno, ch’a n ò brîsa dal tãnp da pêrder!”

Quassta l'êra l'arspòsta che quèsi tòtt i falegnâm i s dèven quand a dmandèven s'i avèven di svanzói ed laggn compensè da dères. Par fèr còsa? Mo pr al “trafãur”! I usvéi i êren, prémma de tòtt la saiga, un quèl particolèr (qué sãtta), ch'al muntèva däl sghénni sutîli (ch'al s rumpèven spass...), par tajèr al laggn compensè. Pò ai êra un trapanén (fòto) da fèr di busanén par fèri pasèr äi sghénni... Con sti usvéi che qué mé e i mî amîg dal curtîl a fèven di reoplanén, däl figurénni cupiè dai giurnalén e vî acsé. Pò, dvintänd pió grand, la môda dal trafãur la pasé e i usvéi i andènn a finîr in canténna. Mo da lé i én vgnó fòra pr andèr a fèr pèrt dla nòstra “espusiziã” al Pãnt dla Biãndda, par fèr dîr ai cínno d una vólta:

- Mo vè, al trafãur! A l ò avó anca mé da cínno!

F. C.

Grãzie, Milèna

Par la Milèna e Luigi, Gigi pr i amîg, l'êra pròpi al chès ed dîr “Díó ai fà e pò ai acunpãgna”. Cum la díis la Robèrta, che int la sò dítta l'à lavurè, pió che una padrãinna la Milèna l'è stè una bõna mamà pr i sù dipandént. Spezialmãnt par cäl dòn, parché quand ónna la vanzèva praggna o l'avèva di probléma in famajja, écco che la Milèna la strulghé al *part-time*. Quand as tratèva ed fèr dal bãn a un quelcdón, i s catèven sänper d acòrd.

Anc nuèter dal Pãnt dla Biãndda, quand a cminzipiènn la nostra ativité sãnza gnanc l'ãmmbra d un bajòc, i fõnn làur ch'i s mitènn in cundiziã ed lavurèr. I fõnn sänper làur ch'i s regalènn chi magnéffic líber “*Dal chioistro al claustro*” con tant ed *logo* dla nòstra Asociazian.

Adès la Milèna, dãpp una malatî lóngá e catíva, l'è parté par l ùltum viãz e nuèter a l'avãn salutè int la cîsa ed Bertalî, insãmm a tant amîg. Grãzie e adío, chèra Milèna.

Fausto e Roberta

Milèna

Matteo, l artéssta ed Sant Isî

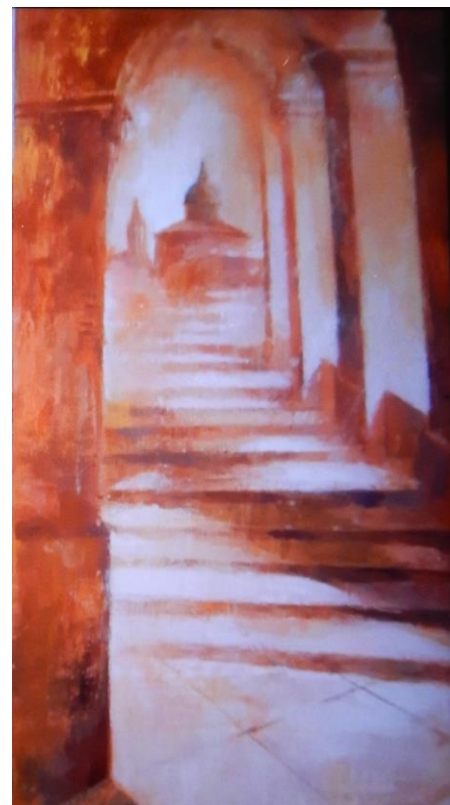
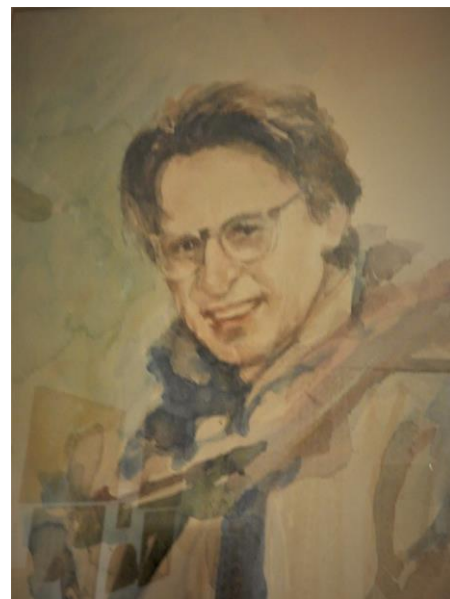
S'av cãpita ed pasèr dnanz al nómmer 24 ed Sant Isî, dè un'ucè a un mustren in dóvv ai é un'espuziziã ed quèder quèsi tòtt ed carãter bulgnais. L artéssta l é un mî antîg cunpãgn ed scõla, ai ténp dal diplòma magistrèl, e fèn d'alãura al mustré d avair una bõna man par dpènnzer.

La sò spezialitè l'è la tècnica dl acuarèl, particolarmãnt difèzzil da eseguir parché la n parmãtt brîsa ed sbaglièr, dscanzlèr e ripasèri in vatta... Matteo l é bravèssum int al ritrãt e mé a in sò quèl, parché am in fé ón (piotòst da zãuven, in veritè...) da una fotografî che mé adruvé par fèr la coperténna dla mî prémma casatta, pió ed trãnt'ân indrî.

Mo in dóvv l é veramãnt un mãsster l é int äi visiã bulgnaisi, ch'äl pèren vgnó fòra da un insónni, con di cèr-escûr magistrèl, sãuratòtt quand as trãta ed dpènnzer di pôrdg. Matteo, ch'l é un pugliais ed rãza, l à cunprais da vair artéssta l'ãnma ed Bulãggna

e al la rãnd visébbil int i sù quèder. S'av cãpita ed pasèr da Sant Isî, magãra dãpp avair magnè una pulintèrina lé dai *Matti della Polenta*, farmèv a dèr un'ucè al mãnd ed Matteo...

F. C.

Insãmma: s'a vlî métttuv in cà una bèla òvra opûr s'a vlî fèr un bèl regãl a un amîg, fè dû pãs in Sant Isî e farmèv int l *atelier* o, par méi dîr, int la butaiga ed Matteo, ch'al srà cuntãnt ed mustreruv la sò produziã.

Magãra a psî dîri ch'a sí amîg ed Carpãn, ch'an cãnta gnént mo an s pôl mãi dîr... Vã mò té a savair...

I esperimént dal zío Dôlfo

Ed cal bèl sugèt ed mî zién Dôlfo (*Adolfo Carpani*) a in ò bèle dscâurs a propòsit dla sò pretaiša d inpruvisëres barbîr, mântr invèzi ed mstîr al fèva al falegnâm-intajadâur.

Con la sò smâgna ed sperimenter, una vòlta al vòls “fèr al cinnema” in cà. Mé ai èra dimónndi cinén, mo a m arcòrd benéssum cla dmandga dâpp-mezdé. Aduvând dal cartân, una lânt d ingrandimânt e una lanpadénna da vént-zénc candail, cum as gèva una vòlta, al mité insâmm una spèzie ed projetâur che, secânnd ló, al srêv arivé d âura ed projetèr dâl figûr incânter al mûr ed cusénna e pr al sò esperimânt al pinsé d adruvèr al negatîv dâl fotografi dal spusalézzi di mî.

Ai véns al mumânt ed prinziplier la projeziân: ai fó smurzè la lûs e la platê, cunpòsta dala nòna Letézzia, mî fradèl, mî cusén e mé la s preparé al spetâcuel. Pr un mumânt, un negatîv arbaltè con la fòto di mî in cîsa la s materializè int al mûr, pròpi in mèz a dâu padèl da frézzer. Sòbbit dâpp una pózza ed *celluloide* strinè la se spargujé par la cusénna. Pò ai fó una sfiamarè e la projeziân la finé lé. Dla “mâchina da cinnema” ai avanzé sâul la lânt, parché tòtt al rèst l andé in fóm, cunprais i negatîv dal spusalézzi di mî...

Un èter esperimânt, che invèzi l andé bân, al fó quall dal periscòpi. Cla vòlta, adruvând di pîz ed tûb ed cartân, quî ch’i mitèven dânter al pèzi ed stòfa, al mité insâmm un periscòpi ch’al funziunèva da bân e am al regalé a mé! Che bâza! Quand a zughèven a cúcco, mé a psèva cuntrulèr i muvimént ed quall ch’al stèva sâtta sâzza fèrum vâdder! Sâul che, dâpp un pòc, quand i vdèven spunter da un spîguel al tûb dal periscòpi, i gèven: “*Pace Fausto!*”

Mî zién Dôlfo l èra ón ed chi sugèt che s’i vâdden par tèra un ciòd stòrt e ruznânt, i al cójjen parché “tû só e métt là, che la sò la vgnarà”! Sâul che una vòlta ch’l èra in areopòrt pr andèr in vacanza a Terrasini, al *metal detector* al taché a sunèr e a inpières a dé. Ai tuché ed cavères la zénnozia, l arlói, la vargatta mo an i fó gnént da fèr: l alèrum al sunèva sânter. La fó la zía Nòrma, sò mujèr che, cgnusând al sò òmen, la i déss:

- *Dî só, Dulfätt, it sicûr d an avair*

gnént in bisâca?

Cme pr incânt da una bisâca dâl brèg ai salté fòra... un ciòd ruznânt e tòtt stòrt...

Mî zién l èra anc bravéssum a costruîr âl ràdio a galèna, che i zûven d incû i n san gnanc cus’ali én. Una scatlénna ed laggn, con par d dânter una spèzie ed tlarè ed fil d râm ch’la funziunèva da antenna; una spèzie ed fialatta ed vaider ch’la cuntgnèva un pzulén ed cristâl d galèna; pò ai èra una ciòpa ed scòffi pr ascultèr e al zûg l èra fât. Con cl usvai che lé as psèva ascultèr l’aràdio stand a lèt e al bèl l èra al fât che la funziunèva sâzza curânt e sâzza bisâggn d abunamânt.

Quasst l èra mî zién Dôlfo Carpan.

F. C.

Al cânt Maria Litta La Torre Sforza

Zêrt che ala nòt, quand l andèva in gîr par la zitè, la zânt i al guardèven con curiosità: físic inpunânt, al fèva un bèl vâdder int la sò muntûra da èlt ufizièl, giubàtt blú con i alamèr indurè apugè con dal stîl in vatta a una spâla, brèg grîsi scûri con âl stréssel râssi d banda, stivalétt ed pèl lósstra e mulsénna, capèl ed vlúd blú con di frîs e l’âcuila indurè e pò cal siablân beléssum ch’al purtèva sâtta al brâz manzén, tòtt intarsiè e infiuçtè ch’l’èra la pasiân dâl dòn ch’l incuntrèva, parché âl vlèven lisièr con man mulsénna cal fradd metâl e tarmèr dala pòra pinsând a quanti ed cäl batâli l avèva cunbató e quant ed chi pîz ed chèren da cristiân l avèva stajuzè.

Mo andän pûr d lóng!

Acsé al s presentèva al cânt Maria Litta La Torre Sforza, clâs 1870, zentémeter 200 par 123, un quèder ch’l èra una maravajja, fât da un pitâur ch’al l avèva imurtalè acsé quand l avèva anc trânt’ân. Maria Litta l èra môrt a una zërta etè, l avèva fât âl sâu batâli in tòtt i séns, pò, ala fén, ai arivé al sò dé d pasèr par d là. Ló, magâra, an n avèva mégga tanta vójja, mo sicómm an stâ brîsa a nuèter dezîder, anca ló al fé fagòt par cl èter mând.

Al sò ritrât a grandazza naturèl l avanzé in dòta a sò mujèr, pò al pasé ai sù fiù. Insâmma, al pasé pió d un sècol sânter in cà, in pî, drétt col sò siablân, sâzza èser véstt da inción ch’an fòss ed famajja. Ló però ala nòt, quand i sù i durmèven, sâzza che inción as n adéss, una quelca vòlta,

quand al sintèva âl ganb pió aranzinè dal sòlit, l andèva zâ dal quèder e al pedghèva inânz e indrî pr al curidûr par dstirèrs al ganb ingrilè.

Un dé al sinté una conversaziân d una fiòla d una sò anvâuda ch’la dscurèva da par lî con in man un quel naigher d’in dóvv as sintèva una vâus ch’la i dmandèva in prèst al sò ritrât pr una mässtra ed quèder: *Pitûra Lunbèrda - Rumantizîsum e Dsgramiadûra*. - ai parèva d avair sintó.

Psèvel dîr d nâ? Al dezidé d an dèri brîsa cânter!

Ai arivé i espèrt ch’i l analizènn, sentenziând ch’l èra un bân quèder. Pasè un pòc al fó inbalè par vî d an subîr di dânz e só una spèzie d câr ch’al fèva un armâur mâi sintó, i al purténn a Bulâggna, la zitè in dóvv ai srêv stè la mässtra, int al Palâz dla Cmòrîna. Bulâggna l’è sânter stè una zitè piašavvla; lu-qué l avèva fât âl sâu batâli militèr e privè (mo qué an é brîsa al chès d stèr a cuntèr di detâli scabrûs); invèzi, Maria Litta La Torre Sforza, dâpp la sò sistemaziân, pasè l’inauguraziân, âli autorità, la crèttica e tant pòbblic in amiraziân, al s èra un pò smarunè e quand, a mässtra asrè e sistemè i alèrum, tòlt chi pûc sorvegliânt, tòtt quant i s n andènn a cà, l asrè i ûc’ e al s indurminté.

Piò tèrd, aprufitând di curidûr dal muséo, al zarché d dsgrilîrs âl ganb ch’al s èren insticlè e al s truvé stramèz a un mócc’ d èter parsunâg’ cunpâgna ló, ch’i èren vgnó zâ dai sù quèder, par fèr dâu ciâcher stra d lâur. Dimónndi i èren di quèder famûs, aviè a st gèner ed vétta, con tòtt chi spustamént in tòtt i muséo dal mând, mo ló, Maria Litta, l èra avanzè un òmen d èrum, un zâuven nòbil lunbèrd, aviè ala vétta d canpâgna e in cal grópp lé as sintèva cunpâgna un pass int al sabiân: siché, al se dstaché da tòtt, pò, pian pianén, al s avsiné a una fnèstra e al vdé là sâtta Bulâggna: bèla, con i sù pôrdg, la zânt ch’i vîven ed nòt con vójja d divartîrs e d vlaires bân.

Al dezidé d fèr quâter päs int âl strè dal zânter, armisdândes a un furmiglèr ed zânt ch’i al guardèven con gran curiosità. I bulgnîs i fènn bôna zîra a cal sturnèl acsé elegànt e rubósst; âl dòn pò, âli èren adiritûra instariè dala sò muntûra apanna méssa a nôv, dal

siablân e dai sù trânt'ân bân purtè.

Quall al fò un gran bèl perìod par Maria Litta: tòtti ãl nòt, fentànt ch'ài duré la mässtra, al bazìghé i lochèl pió cgnusó es l'avé ãl sãu bèli esperiãnz. L'ùltma nòt al s sintéva indòs un pò d nustalgì: ai srèv finé un bèl perìod d vacanza in sta zitè ch'la i avèva regalè däl nòt stupanndi; a tanti dòn ló a il avèva dè quèl e làur ãl n avèven vló gnént indrì fòra che la sò prestanza fìsica, pò, as sà, ló l èra un nòbil e inciónni d làur ãl s èren fãti dãli ilusiãn e ló an s èra brìsa afezionè in particulèr a inciónni. Siché dãnca, con un chèld ch'al t tulèva al fiè, l èra drì a andèr in zà e in là pr al zãnter: al Marchè d Mez, Stra Mazãur, i Sèrùv d Marì, Davì Barzlén, e ala fèn Pòrta Mazãur. Al giré i ùc' con dla flèma vèrs a cal slèrg ch'ài é a man stanca, pròpi atais a quall ch'ài é avanzè däl vèci mùra, e al vdé una barãca d laggn vaid con sãura un'insaggna luminãusa che d estè l'é tóttta un prugràma: *Da Giorgio - Cocomeri freschi e in ghiaccio*.

Vãdder cl'insaggna e sènter saltèri adòs una vójja màta d gãmmbra la fò tòtt'ónna e acsé al s mité a sèder int un tavlén e l urdné:

-Giòrgio, una fatta d gãmmbra frassa da magnèr a gróggn!

Una vòlta sarvé, l afundé sóbbit i dént in cla pãulpa rãssa e sugãusa, mandànd zã anc i anmén. Finé la prémma fatta, al fè al bís, al trís e anc al pòcher, fentànt che al sò stãmng an gé bãsta! Vèrs maténna al turné a Paláz dãnter al sò quèder, pèn, gãnfi e cuntãnt. L asré i ùc', al se striché sãtta al brãz al sò siablân e al s indurminté insugnãndes däl bèli dòn e däl gãmber madùri avèrti a metè.

Ai véns l'avèrta dla mässtra: ùltum dé, un furmiglamãnt ed zãnt ch'i s amucèven stra i quèder e i s dèven apuntamãnt par dãli ètri espusiziãn, cumiè...

Maria Litta e i sù colèga i èren guardè con amiraziãn, mo ló, prèsa chi èter, l avèva in pió un probléma dimónndi sèri parché a stèr in pì tòtt al dé dnanz a tanta zãnt, dãpp avoir magnè la sira prémma dãu gãmber, al s èra ardótt un strãz: la sò vsìga l'èra drì par stiupèr! Al taché a sudèr, a strichèr ãl ganb e a preghèr tòtt i sant, mo ala fèn an i la fé pió e al

mulé incòsa.

Pian pianén, con discreziãn, un spisajén al I andé zã pr ãl brèg aderãnti, al rinpé i stivèl e al trabuché int al tapaid dpént int al quèder. Pò, brìsa cuntãnt, l andé anc ed d lóng fèn a fèr vgnìr, int al bató dal curidùr, una pãzza ed distilè d gãmmbra pròpi dal band dal curdån dl alèrum!

Maria Litta Sforza, sãnza bãter ne pà e ne pãns, al s èra švudè es l èra cuntãnt e beèt. Sãul in cal mumãnt al capé quall ch'ài èra drì a suzèder: an psèva mégga chinèrs e sughèr cal dišãster!

Par sò furtónna ãl brèg grìsi scùri e i stivèl nìgher i s cunfundèven con ãl màc' ed mói, acsé, al dezidè d stèr d'asptèr tgnand al fiè. Un quelcdón dal pòbblic al s n adé ed cla pãzza só l bató, al guardé in só, mo an s psèva mégga dscãrrer d un'infiltraziãn parché, da dù mìs , a Bulãggna, ai èra stè un gran sacc africàn!

Bãn, mo alãura d'in dóvv vgnèvel tòtt cal mói? Al mistèri an fò mài dscuèrt!

Maria Litta la Torre Sforza al fò inbalé un'ètra vòlta e spedé ai fiù di sù anvùd che, vèssti cãl brótti màc' d umditè ch'ãli avèven arvinè una pèrt dal quèder, i dezidènd fèr càusa pr I dân ala direziãn dla mässtra bulgnaiša.

Chisà cum ai andarà a finìr al pruzès!

Renzo Bovoli

(Libera traduzione in dialetto bolognese, con qualche rimaneggiamento, della lunga e fantasiosa novella "Il conte Maria Litta La Torre Sforza", tratta dal libro "Fantanovelle" dell'amico Giorgio Manservisi.)

Comunicato

Non potendo prevedere gli sviluppi futuri circa la diffusione del Coronavirus e in attesa di decisioni da parte delle istituzioni, tutte le attività pubbliche che vedono coinvolta la nostra associazione sono temporaneamente sospese. Ciò non toglie che noi continuiamo fiduciosi a lavorare per programmare le serate estive, sperando che per quel tempo tutto sia rientrato nella normalità.

La siãnza di nùster vïc'

Coronèria (*Asarum europæum*) – asaro, baccara, volgarmente erba renella, nardo selvatico, dai farmacisti coronaria. Già in uso in medicina. Fra il volgo si ritiene la polvere delle sue foglie stranutoria.

Crassta ed gâl (*Rhinantus crista galli*) – cresta di gallo, pianta de' prati e luoghi erbosi di monte.

2. (*Celosia cristata*) volgarmente cresta di gallo, nappe di cardinale, ornamentale.

Culsâc e culsât (*Brassica campestris*, variazione *oleifera*), colza, colsatto, cavolo colza, pianta oleifera e da sovescio.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese*.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pãnt dla Biãnnda

Nòmmer 170 dal 2020

Diretãur iresponsãbil e limusnìr:

Fausto Carpan

Dségg n uriginèl:

Matitãza (Giorgio Serra)

Coretãur di sbãli: **Bertén d Sèra**

Strulgón eletrònìc:

Matéo d Niròz – Silvàn d Cavalèrna

Abunamént par pòsta: almãnc 20 € al ãn.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto@pontedellabionda.org

Tòtt i scrètt in dóvv an i é brìsa indichè l autãur i én ed Fausto Carpani.

Al dizionèri ed riferimãnt par cãl paròl ch'ãli én difèzzili da capìr l é quasst:

Leprì – Vitali

Dizionèri

BULGNAIŠ - ITAGLIÀN

ITAGLIÀN - BULGNAIŠ

Pendragon, 2009

I sít bulgnìs i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.lafamejabulgneisa.it

www.bulgnais.com

